

— Posvetovanja v ministrstvu prosvete. V prosvetnem ministrstvu se je vršila seja načelnikov srednješolskih odsekov. Obravnavali so sestavo proračuna in izenačenje šolskih zakonov, dodelitev učiteljstva k prosvetnim oddelkom in ustanovam.

— Gospodinjstva šola v Smihelu pri Novem mestu razpisuje poletni gospodinjstvi tečaj, ki bo prišel 4. marca 1929 in bo trajal 5 mesecev. V tečaj se sprejmejo notranje in zunanje gojence. Prošnje za sprejem je vložiti najpozneje do 15. februarja t. l. pri vodstvu gospodinjstva šole v Smihelu, p. Novo mesto, kjer se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila. Prošnji, ki je kolka prosta, se priloži krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

— Nov načrt srednješolskega zakona. V prosvetnem ministrstvu se izdeluje nov načrt srednješolskega zakona. Izdeluje ga komisija, ki je sestavljena iz vseh inšpektorjev. Predseduje pa ji Bilič.

— Prepoved plesov za dijake. Ministrstvo je ponovno prepovedalo vsem dijakom in dijakom srednjih šol, da ne smejo obiskovati nikjer v državi plesnih šol in dancingov.

— Proforsorski izpiti. Prosvetno ministrstvo je odredilo, da morajo vsi profesorji, ki nimajo vseh izpitov, do 15. februarja 1929. Kdor od tega roka izpitov ne bi napravil, se mu ustavi plača.

— Prepoved intervencij. Prosvetno ministrstvo je odredilo, da smejo sprejemati stranke samo načelniki. Vsaka intervencija je prepovedana. Namesto odpuščenih, nekvalificiranih supletov se bodo mesta zasedla v najkrajšem času z novimi, kvalificiranimi profesorji. Vsak razpis službenih mest je z ozirom na spremenjeni uradniški zakon preklican. Stalnost je ukinjena. Prošnje se bodo vrstile.

— Listi poročajo, da bo tudi prosvetno ministrstvo v najkrajšem času odpustilo 40 dnevničarjev in 6 slug.

Oblike kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Žitnih kav je več vrst, ŽIKA je pa samo ena. Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime »ŽIKA«.

Osebnost zadeve.

— Iz začasne v stalno službo so prevezeni naslednji učitelji: Vincenc Cilensek v Dobju, Srečko Vučkovič v Sevnici, Marija Hrček pri Sv. Stefanu, Milan Erker v Zastopju, Marija Bezjak v Novi Cerkvi, Sonja Dekleva v Markovcih, Anica Kotnik pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, Angela Kramberger pri Sv. Stefanu, Jožefa Stiglic v Rečici, Martina Vodenik v Mariboru, Beno Brumen pri Sv. Urbanu, Rudolf Vižintin pri Sv. Juriju v Slov. goricah, Angela Pečnik-Zgank v Centibi, Emilija Potočnik v Makolah, Justina Sinko v Prevalju, Marija Stubelj pri Sv. Duhu na Stari gori, Albert Fras v Ptuj, Vera Pečela pri Mariji Snežni, Vanda Briner v Šmarju pri Jelšah, Alojzija Praunseis v Murski Soboti, Eleonora Stergar v Pilištaju, Jasna Trstenjak v Šmarju pri Jelšah, Ludovik Vusser v Viršanju, Dragotin Mehora v Podzemlju, Martin Mizerit v St. Rupertu, Alojzij Primožič v Kočevju, Martin Slibar v Toplicah pri Novem mestu, Josip Tavželj v Litiji, Friderik Vidmar v Kočevju, Branislava Ambrožič v Žužemberku, Anica Bartol v Dragi, Angela Drobnič v Polomu, Gabriella Grim v St. Jerneju, Katarina Hlebec v Kropi, Vida Jernejčič v Banja Loki, Marija Kalan v Zapotoku, Julija Klemenčič v Kostrežu, Ida Kocijančič v Boh. Srednji vasi, Vilma Križnar v Starem trgu, Cirila Merhar v St. Jerneju, Miroslava Nagu pri Sv. Jakobu ob Savi, Marija Peterlin na Robu, Ana Rate na Vrhniki, Marija Škerlj v Toplicah pri Novem mestu, Vida Vardjan v Radovici, Danica Zen v Dvoru, Anton Bajde v Mariboru, Lilien Baltežar v Brezovcih, Anželma Klenha v Žicah, Gabrijela Kmet pri Sv. Juriju ob Taboru, Ivan Košar v Frankolovem, Drago Krepek pri Sv. Stefanu, Ida Lah v Novi Cerkvi, Božena Musak v Slivnici, Adela Opravš na Polinškem, Cecilija Ornik pri Sv. Vidu, Erika Pavletič v Rajhenburgu, Anton Strah v Velikem Podlogu, Ljudmila Podboj v Rečici, Albin Podjavrščak na Bregu, Matilda Potočnik v Murski Soboti, Angela Pucelj v Lokah, Valerija Urban pri Sv. Jakobu ob Taboru, Anica Vergir pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, Dragotin Pečnik v Dolenji Lendavi in Franja Jeraj v Ksaveriju.

— Iz ljudskošolske službe. »Politika« poroča, da je na ljudsko šolo v Mokronog imenovan za učitelja srbohrvaščine Ahmed Luzarević iz Fojnice.

Zimska oblačila

kupite najceneje v priznani solidni krojaški tvrdki

Jos. Rojina, Ljubljana

Sigurnim odjemalcem, plačilne olajšave!

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3.

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke

brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju

M. JLGGERJEV SIN, Maribor

Gospodsk. ulica 15.

Mladinska Matica.

Naročniki »Mladinske Matic« l. 1927/28. v Sloveniji.

Tek. št.	Šolski okraj	Šolskih otrok	Naročnikov	v %
1.	Brežice — Sevnica	4093	221	5.4
2.	Črnomelj	3162	249	7.8
3.	Kamnik	4796	455	9.5
4.	Kočevje	4977	572	11.4
5.	Kranj	6063	566	9.4
6.	Krško	6793	620	9.1
7.	Laško	4244	359	8.5
8.	Litija	5076	391	7.8
9.	Ljubljana — mesto	3766	787	20.7
10.	Ljubljana — okolica	8590	1027	12.1
11.	Logatec	3407	387	11.4
12.	Novo mesto	6001	284	4.7
13.	Radovljica	4316	423	9.8
	Skupaj v ljubljanski oblasti	65284	6341	9.7
1.	Celje	7012	534	7.6
2.	Dolnja Lendava	4973	33	0.66
3.	Dravograd	3582	721	20.1
4.	Gornji grad	1770	113	6.4
5.	Konjice	2483	225	9.1
6.	Ljutomer	4306	315	7.3
7.	Maribor — desni breg	5475	443	8.1
8.	Maribor — levi breg	7548	690	9.2
9.	Murska Sobota	6386	212	3.15
10.	Ptuj	8479	673	7.9
11.	Slovenjgradec	3325	449	13.6
12.	Šmarje pri Jelšah	5640	304	5.4
	Skupaj v mariborski oblasti	60979	4712	7.7
	Skupaj v vsej Sloveniji	126263	11053	8.75

Pevski zbor UJU učiteljstva.

Koncerta o Svečnici v kraju izven Ljubljane ne priredimo, ker so povsod, kamor smo se obrnili, ta dan dvorane oddane. Pač pa nastopimo v radiu.

Odbor.

Kmetijsko nadaljevalno šolstvo.

FR. WERNIG: *

NAŠE KMETIJSKO NADALJEVALNE ŠOLE.

»V »Slovenec« sem objavil, da je na Koroškem že nad 180 kmetijskih nadaljevalnih šol, ki pa ne kažejo posebnih uspehov. Mnogi so se čudili tej ugotovitvi ter so vprašali: Zakaj slabi uspehi?

Uspehi vsled tega niso toliko očitni, ker primanjkuje strokovno usposobljenega učiteljstva in, ker se na kmetih v industrializirani Avstriji že prav občutno opaža pomanjkanje učiteljev — kmečkih sinov. Malokateri učitelj-mešan se uživi v kmečke razmere, razume dušo kmeta in vajubi kmečko življenje. Razumevanje svojega okolja in ljubezen do narave in ljudstva pa je temeljne važnosti za uspešno udejstvovanje in za udejstvovanje med narodom sploh. Na omenjeni nepovoljni pojav je v deželnem zboru opozoril msgr. Podgorc ter je predložil vse pomanjkljivosti kmečke osnovne šole, na katerih ni učiteljstva, ki izhaja iz naroda.

Obisk kmetijsko nadaljevalnih šol na Koroškem je v starosti od 14. do 17. leta obvezen, traja tri zime ter ima predvsem naslednje naloge: 1. Ponoviti za kmetovalca važno učno snov osnovne šole. 2. Vzbuditi veselje in ljubezen do kmečkega stanu, do življenja v naravi in do domovine ter priti s tem v okom begu iz dežele. 3. Vzgajati mladino k razumevanju društvenega in družnega življenja na vasi.

Ta učna snov ima torej le namen poglobiti splošno izobrazbo in dvigniti srčno kulturo ljudstva. Snov je predvsem vzgojna in se precej naslanja na načrt danske ljudske visoke šole. — Strokovni pouk se v primerni obliki daje le tam, kjer je strokovno usposobljen učitelj. Kmetijsko nadaljevalne šole imajo torej v glavnem nalogo pripraviti tla za delovanje strokovnjakov in navajati mladino k razumevanju strokovnega časopisja, knjig in predavanj.

Vendar ne gre, da pri nas enostavno posnemamo nemško nadaljevalno šolstvo, da posnemamo St. Martin pri Grazu, kajti miselnost nemškega kmeta se v mnogem razlikuje od slovenske miselnosti.

Naš kmet je bister, misli elementarno in pa stvarno ter je računar, avstrijski kmet je sanjar in konservativen ter misli predvsem čuvstveno. V samostanu Tanzenberg na Koroškem obstoja n. pr. že peto leto ljudska visoka šola, v kateri se razpravlja predvsem o domoznanstvu, o zgodovini in o leposlovju ter se goji poglobljene splošne izobrazbe in družabne omike. Marsikateri kmečki mladenič žrtvuje svoj težko prislužen tisočak za obisk te šole. Našo mladino bi kaj težko bilo navdušiti za navedeni navidezno nestvarni učni načrt. Radi tega je tudi predvsem pravilno, ako naše kmetijske nadaljevalne šole obravnavajo le stvarna gospodarska vprašanja — naravno v primerni obliki.

Ne gre omalovaževati tega šolstva, kajti ono je velevažen faktor pri povzdigi splošne gospodarske izobrazbe. Iz lastne skušnje na Štajerskem vem v koliko uspešneje je bilo kako strokovno predavanje ali gospodarska akcija v kraju, v katerem je deloval za ljud-

ski blagor vnet učitelj. Na koga naj se naslanja strokovnjak pri svojem delovanju v zaostalejših občinah, v katerih ni niti absolutno kmetijskih šol? Na duhovnika in učitelja. Prevzvišen je poklic duhovnika, da bi se le ta angažiral za razna strogo gospodarska vprašanja — ostane torej le učitelj. In ako smo stvarni, moramo priznati, da je razmah posameznih gospodarskih panog na Štajerskem (sadjarstvo, kmetjarstvo itd.) pripisovati v prvi vrsti požrtvovalnemu učiteljstvu. Kdo na Štajerskem ne pozna za sadjarski pokret toliko zaslužnega in priljubljenega učitelja, oblastnega poslanca G. M. Levstika, v Zg. Savinski dolini g. Praprotnika, v Slovenjgradu g. Vrečka, v Mežiški dolini g. Močnika itd.?

Ako je del učiteljstva izgubil gadnja leta stik z ljudstvom, vsled tega vendar ne smemo obsojati splošno. Ustanovljajmo kmetijske nadaljevalne šole, v katerih bodo imeli učitelji v oddaljenih vaseh neko torišče za udejstvovanje — v svojo korist in v blagor našega kmečkega ljudstva.

Nagrade za pouk v teh šolah so le majhna odškodnina za požrtvovalno prizadevanje in za službovanje v od kulturnih središč večinoma prav oddaljenih krajih.

Navajam tu še pomembno izjavo staroste našega gorenjskega kmetijstva, gospoda poslancu Jana: »Kmetijsko nadaljevalna šola je za splošno razširjenje gospodarske naobrazbe uspešnejše in važnejše sredstvo, kot redna kmetijska šola.«

Naša gospodarska organizacija.

ODTEGLJAJI ZA STAVBENE IN KREDITNE ZADRUGE.

Konferenca strokovnih organizacij.

Savez nabavljajnih zadrug je pozval ljubljansko nabavljajno zadrugo, naj mu sporoči mnenje strokovnih organizacij glede načrta za novi pravilnik in želje, kako se naj nabrani denar upravlja.

Od vabljenih organizacij so se odzvali na dan 19. decembra 1928 poleg odbora Nabavljajne zadruge, načelnika Zveze državnih nameščencev, g. Paternostera ter direktorja Hranilnega in posojilnega konzorcija g. Rostana še zastopniki tehle organizacij: Društvo konc. uradnikov pol. uprave, društvo konc. uradnikov poštnice uprave, UJU, poverjenišvo Ljubljana, društvo slov. sodnikov, društvo računskih in blag. uradnikov, društvo davčnih uradnikov, društvo pisarniških uradnikov, društvo drž. pisarn. uradnikov, osrednje društvo nižjih poštinskih službenec, društvo zvanjencev in služiteljev, društvo davčnih izvrševalcev, strokovno društvo javnih nameščencev ter stavbena zadruga »Dom«.

Po pozdravnem nagovoru predsednika Nabavljajne zadruge (g. Lillega) je prečital tajnik zadruge g. Beguš daljši referat, ki ga priobčimo v kolikor mogoče skrajšani obliki v eni prihodnjih števil.

G. Rostan poroča o dolgovih uradništva, ki dosega že vrtoglavo višino.

Sedanji uradniški dolgovi znašajo preko 10 milijonov dinarjev. Savez pa ponuja za sanacijo samo 500.000 Din. Govornik priporoča, naj se ustvari le malo kreditnih zadrug. Kritikuje člen 120. urad. zakona kot najbolj nesocialen, ker onemogoča kredit. Savez naj hitro priskoči na pomoč, kajti dvakrat da, kdor hitro da.

Po prečitanih resolucijah se vname o nji debata. — G. Klavara zahteva, da se Ljubljani zasigura 10 milijonov Din. Kreditnih zadrug ne bi bilo potreba, da se preklicuje ukinjenje člena urad. zakona, ki govori o brezobrestnih prejemih. Cl. 123. naj se oživotvori! Poskušalo se bo, da se stavbena zadruga »Dom« prilagodi pravilniku Saveza. G. Skalar predlaga, naj se vse stavbene zadruge združijo, ker imajo vse en in isti smoter. G. dr. Ferjančič brani Zvezo in nabavljajno zadrugo pred očitki, da sta zakrivila odtegljaje. Prilagoditi se je treba mentaliteti: Uradnik naj ne zahteva vsega samo od države; pomagati mora tudi samemu sebi. Apelira na solidarnost. G. Klavara tolmači pravila »Doma« in meni, da bi se prav lahko prilagodila pravilom Saveza.

G. Bischof očita kot predstavnik organizacije sklicateljem, da govorijo vsi iz stališča zadrug, a ne organizacij. Par sto ljudi določa proti tisočem. Za svojo organizacijo protestira proti odtegljajem; dolžnost do članstva zahteva, da se ugotovi, katere organizacije so za odtegljaje in katere proti. Imena teh organizacij se naj objavi. Gosp. Lilleg pojasnjuje, da proti zakonitim odločbam ni mogoče protestirati. Sploh tudi ne gre za proteste, ampak samo za smernice, po katerih naj hodi Savez pri razdelitvi kreditov. G. Bischof konstatira, da je odtegljaj diktat pešice zadrugarjev. G. Bekš priznava, da se je treba uzakonjenim določilom ukleniti, se pa v ostale strinja z Bischofovimi naziranjem. G. Beguš obžaluje, da nedostaje strokovnim organizacijam in njihovim predstavnikom zmisel za gospodarsko osamosvojitve. G. Paternoster sporoči, da sta predstavnika Zveze pri plenarni seji v Beogradu protestirala proti odtegljajem. Zakonu se je pa morala ukloniti tudi glavna kontrola. Zastopnik UJU ne more glasovati, ker nima za to pooblastila. Tudi zastopnik združenja sodnikov ne more podati nobene izjave; g. dr. Kravina je prišel le ad informandum.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. — Naročila tečno po povzletju.

G. dr. Ferjančič reasumira podane misli in predlaga, da se sporoči Savezu dolg uradništva. V resoluciji se naj omeni, da je pomoč nujna, prisilno odtegotovanje pa jemljemo na znanje, ne da bi se spuščali v njegovo socialno upravičenost. Savez naj ve, da je naša dežela pasivna; pri oddaji kredita se naj upošteva ta važna okoliščina. Obresti naj bodo samo 2%-ne. Po zaključnih besedah g. Lillega se izvolijo v 5-članski odbor, ki naj redigira resolucijo, tlele gg.: dr. Kravina, Beguš, Rostan, Klemenčič, Paternoster.

(»Naš Glas«.)

Stanovska organizacija UJU

Iz poverjenišva UJU.

Na merodajna mesta smo odposlali nastopni predlog: »Vsem državnim nameščencem, ki so bili zaradi svojega nacionalnega delovanja odpuščeni v tujih državah iz državne službe in ki so pridobili državljanstvo kraljevine SHS ter so sprejeti v stalno državno službo, se šteje v napredovanje v osnovni in položajni plači in v penzijo vsa doba, ki so jo prebili zaradi odpusta brez službe ali v kontraktualni službi.«

IZJAVA.

Na povabilo predsednika Jugoslovenske Matic v Ljubljani sta se zglasila v njenih poslovnih prostorih dne 19. januarja t. l. zastopnika poverjenišva UJU v Ljubljani tovariša Rado Grum in Josip Kobal, da se osebno prepričata o delovanju tega društva. Iz knjig sta ugotovila, da ima Jugoslovenska Matica dva stalna nastavljenca, t. j. poslovnega tajnika g. Saksido in uradnico gđ. Boškinovo, ki prejemata skupno 2900 Din na mesec. Poleg njiju plačuje Jugoslovenska Matica še postrežnico in raznašalko. Iz knjig je dalje razvidno, da ne prejema noben društveni funkcionar kakšnega honorarja. Ugotavljamo končno, da je delovanje Jugoslovenske Matic vredno krepke in vsestranske podpore od strani učiteljstva.

UJU — poverjenišvo Ljubljana,

dne 21. januarja 1929.

Andrej Skulj l. r.,
poverjenik.

Josip Kobal l. r.,
tajnik.

Vabila:

— UČIT. DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADec zboruje glasom sejnega sklepa v sredo, dne 6. februarja 1929 točno ob 9. uri v Slovenjgradu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu poročilo o zadnji seji širjega sosveta ter predavanje tovarišice Gobec o delovni šoli, event. tudi predavanje tovariša Križmana o petju v elementarnem razredu delovne šole. Pol ure pred zborovanjem je — kakor dogovorjeno — pevka vaja pod vodstvom tov. Križmana. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

— Pedagoški krožek v Črensovcih: Sestanek 2. februarja t. l. ob 14. uri. — Sklicatelj: tov. Zeleznik.

Poročila:

+ BELOKRANJSKO UČIT. DRUŠTVO je imelo dne 7. decembra 1928 v Črnomlju celodnevno zborovanje s sledečim dnevnim redom:

1. Situacijsko poročilo: a) Tovariš predsednik otvori zborovanje s pozdravom na članstvo, ki se je številno odzvalo vabilu kljub slabemu vremenu in veliki oddaljenosti nekaterih šol. Zeleti bi bilo redne udeležbe tovarišev bližnjih šol in vsaj enega tudi iz Poljanske doline, da obdrže tudi člani iz tega najoddaljenejšega konca Belokrajne stike s svojo organizacijo. Tov. predsednik pozdravi novodošla tovariša Ivniko Ludvika in Zupanca Lojzeta, čestita tovarišu Zalarju Jošku in tovarišici Zernovi Mariji k poroki ter tovarišici Vardjanovi in tovarišu Mehori k položnemu usposobljenostnemu izpitu. Nato čestita dolgoletnemu članu tovarišu Riglerju k petdesetemu rojstnemu dnevu »željo, da ga Bog uhrani še dolgo let zdravega in čilega.

Tovariš predsednik pozove članstvo naj se vsestransko zanima za delo v društvu, naj podpira z delom in nasvetom gospodarska in stanovska politična stremjenja organizacije. Zanimajo naj se za stanovski tisk in za izpolnitev lastne izobrazbe ter naj hodi požrtvovalno in vztrajno na izvenšolsko delo. Živimo v času, ko so na delu sile, ki iščejo z mikroskopi madežev v naših vrstah, zato naj vsakdo čuva ugled stanu in njegovo moralno kvaliteto.

b) Tajniško poročilo: Društvo šteje 81 članov, navzočih 49, t. j. 60%. V okraju je —? Opravičeni 3. Odbor je imel od ustanovnega občnega zbora tri seje. Na prvi seji se je konstituiral odbor, ki je najprej uredil način plačevanja članarine in izterjavanje zaostalih zneskov. Na drugi seji se je konstituiral samoizobraževalni odsek, ki ga tvorijo vsi sklicatelji krožkov in referentka tovarišica Kosova. Ustanovila sta se nova krožka v Dragatušu in Suhorju. Pri zadnji seji je odbor sprejel več aktualnih predlogov, ki obravnavajo in rešujejo stanovsko politična vprašanja zadnjega časa. Izstopila sta tovariša Morela in Vilfan. Vsi nečlanjeni tovariši so prejeli pismena vabila k pristopu.

c) Blagajniško poročilo: Radi odsotnosti tov. blagajnika poda tov. Tončič sledeče poročilo: Da se sanira finančni položaj društvene blagajne in da se rešijo denarne obveznosti do poverjenišva, naproša